

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

rkbs "De Drieslag"

Plaats : Amersfoort
BRIN nummer : 15OZ|C1
Onderzoeksnummer : 289822
Datum onderzoek : 27 juni 2016
Datum vaststelling : 27 februari 2017

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	12
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	16

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Rkbs "De Drieslag" heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

De eindresultaten van de leerlingen op de vakgebieden Nederlandse taal en rekenen zijn voldoende.

De leraren beschikken over voldoende didactische vaardigheden om de leerlingen te laten leren. Ze leggen over het algemeen duidelijk uit en zorgen ervoor dat de leerlingen tot leren komen.

De Drieslag heeft een veilig en prettig schoolklimaat. Leerlingen en ouders geven aan dat er duidelijke regels zijn en dat er oog is voor het welzijn en de ontwikkeling van de leerlingen.

De school heeft een professionele kwaliteitscultuur, waarin de schoolleider de schoolontwikkeling aanstuurt en het team een bereidheid tot verandering laat zien en vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid werkt aan de ontwikkeling van de school.

Wat kan beter?

Het team kan zich verder ontwikkelen in het laten aansluiten van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dit kan onder meer door de ontwikkeling van leerlingen scherper in beeld te brengen en vervolgens de leerstof en de instructie meer af te stemmen op wat de leerlingen nodig hebben.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

Onderwijsresultaten

De scores op de eindtoets zijn voldoende en laten de laatste twee jaar een mooie stijgende lijn zien voor de basisvakken taal en rekenen, studievaardigheden en wereldoriëntatie.

De school kan zich verder ontwikkelen in het stellen van eigen streefdoelen voor taal en rekenen en voor vakken en/of onderdelen die niet getoetst worden, zoals schrijven en spreekvaardigheid (referentieniveaus voor schriftelijke en mondelinge taalvaardigheid).

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.2	Zicht op ontwikkeling		•		
2.3	Didactisch handelen			•	

Onderwijsproces

De leraren volgen de leerlingen met methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen en verzamelen informatie over de ontwikkeling van de leerlingen. Hiermee kunnen leraren tijdig signaleren waar stagnatie en/of achterstand optreedt. Vervolgens worden leerlingen in drie instructieniveau's ingedeeld. Zowel op groepsniveau als op individueel niveau is het essentieel dat leraren

goed analyseren wat de oorzaak is van de achterblijvende resultaten om zo beter in te kunnen spelen op wat leerlingen nodig hebben. Dit gebeurt nu nog te weinig en is sterk leerkrachtafhankelijk. Het is nodig dat de school de handelingsgerichte werkwijze aanscherpt, waarbij leraren de gegevens uit het leerlingvolgsysteem, van de methodetoetsen, observaties en de onderwijsbehoeften (zowel pedagogische als didactische) meer in samenhang met elkaar bekijken. Hierdoor kan het groepsplan meer sturing geven aan het handelen en de afstemming ondersteunen. Hierbij zijn meerdere aandachtspunten van belang. De school kan de differentiatie in de begeleiding van de leerlingen meer baseren op de analyse van de verzamelde gegevens. Hierbij is het van belang dat leraren binnen de uitvoeringsperiode van het groepsplan regelmatig nagaan of de aanpak voor een subgroep of een individuele leerlingen effect heeft of moet worden bijgesteld, in elk geval voor leerlingen met leer- en/of ontwikkelingsproblemen en leerlingen die (tijdelijk) stagneren in hun ontwikkeling.

Het didactisch handelen van de leraren is op schoolniveau in orde. Er heerst een prettige werksfeer in de groepen en leerlingen worden pedagogisch voldoende ondersteund door de leraren. Hoewel de didactische kwaliteit van de leraren verschilt, is in de meeste lessen te zien dat de school gekozen heeft voor het model van directe instructie als basis voor de didactiek. Zo besteden leraren over het algemeen expliciet aandacht aan de lesdoelen en tonen leerlingen zich betrokken bij de les en weten wat ze moeten doen. Wel zijn er verschillen tussen leraren in de doelmatigheid van de uitleg en de kwaliteit van de afstemming tussen leerlingen. De leraren kunnen hun didactisch handelen verder versterken door meer aandacht te besteden aan verschillende manieren (strategieën) om een vraagstuk aan te pakken en door meer gebruik te maken van gerichte feedback. Interactie met en tussen leerlingen kan leerlingen bovendien actiever aan het denken zetten en hun betrokkenheid vergroten.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en veiligheid

Het schoolklimaat op De Drieslag is goed. Er is sprake van een prettig pedagogisch klimaat. De leerlingen en de ouders waarmee de inspectie heeft gesproken zijn hier positief over en geven aan dat de leraren en de directie zich open en toegankelijk opstellen richting de leerlingen en hun ouders. De leerling staat centraal en er is veel aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.

Het 'bouwdoorbroken' werken waar de school met regelmaat voor kiest ("samen werken en samen spelen") levert een positieve bijdrage aan de goede sfeer op school. Leerlingen geven daarnaast aan dat er nauwelijks wordt gepest. Leerlingen denken en praten mee over nieuwe ontwikkelingen op school via een leerlingenraad.

De school kan zich verder ontwikkelen in het creëren van een ambitieus leerklimaat waarin uit wordt gegaan van hoge verwachtingen. Een focus op de brede ontwikkeling van leerlingen hoort hier ook bij.

De school peilt wel periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen, maar doet dit nog niet jaarlijks. Tijdens de conceptfase van het rapport hebben het bestuur en de school maatregelen genomen om vanaf het schooljaar 2016-2017 jaarlijks de veiligheidsbeleving van de leerlingen te meten.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•

Kwaliteitszorg en ambitie

De directie heeft de afgelopen periode geïnvesteerd in het opbouwen van de kwaliteitszorg. Hiervoor is nu een basis gelegd en van hieruit kan de school verder werken aan de schoolontwikkeling.

De school evalueert met verschillende instrumenten periodiek haar opbrengsten, en onderdelen van het onderwijsleerproces. Evaluaties van opbrengsten leiden ook daadwerkelijk tot interventies. Zo hebben de tegenvallende spellingresultaten tijdens de schoolperiode geleid tot de aanschaf van een nieuwe methode en is bekeken of er voldoende tijd voor spelling in het rooster is uitgetrokken.

Verschillende verbeteronderwerpen zijn vastgelegd in het schoolplan en in jaarplannen. De volgende stap is een verdere verdieping van de kwaliteitszorg. Zo kunnen de directie en het team bij verschillende verbeteronderwerpen duidelijke doelen en kwaliteitscriteria formuleren om zo scherper met elkaar de voortgang te bewaken en om tussentijds en na afloop te evalueren of de gestelde doelen zijn behaald. Voorts kan de evaluatie van het leerproces meer diepgang krijgen als bijvoorbeeld lesobservatiegegevens meer worden benut voor een kritische reflectie op de didactische kwaliteit in combinatie met de mate waarin de leraren zicht hebben op de ontwikkeling van de leerlingen en deze gegevens daadwerkelijk benutten voor de afstemming van hun onderwijs

Een belangrijk resultaat van de inspanningen van de afgelopen periode is dat er sprake is van een professionele kwaliteitscultuur. Het team werkt vanuit een

gedeelde verantwoordelijkheid aan de verbetering van het onderwijs en teamleden hebben een actieve rol in de uitvoering van de verbeteractiviteiten. Daarnaast laat de directie onderwijskundig leiderschap zien en is er in de aansturing sprake van een sterk kwaliteitsbewustzijn. Er is daarnaast veel aandacht voor de professionele ontwikkeling van het team, via collegiale consultatie, teamscholing en individuele scholing. De volgende stap is het versterken van een gemeenschappelijk kwaliteitsbewustzijn en het borgen van gemaakte afspraken. Het verder ontwikkelen van vaardigheden bij leraren om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen om aandacht, zowel bij leerlingen die zwakker presteren als voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben, is een logische vervolgstap in de professionele ontwikkeling van het team.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op rkbs De Drieslag.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

De school kan zich vinden in het oordeel van de Inspectie. De geringe omvang van de school vergt veel inspanning van het team om nieuwe ontwikkelingen te implementeren. De positieve reactie van de inspecteur over het hoge tempo van de schoolontwikkelingen en de gemaakte keuzes, sterkt ons en geeft ons vertrouwen om de gekozen route voort te zetten.

De aandachts- en ontwikkelpunten vallen binnen de koers die de school al had ingezet. Deze wordt doorgezet in de schoolplanperiode 2016-2019. Hierbij focussen wij ons op de standaarden onderwijsresultaten en onderwijsproces. Om het zicht op te ontwikkeling van de leerlingen verder te verbeteren, zal worden ingestoken op de vaardigheid "analyseren van resultaten". Leerkrachten zullen scholing volgen en dit structureel en planmatig verder uitwerken. Daarnaast zullen in de planperiode normen gesteld gaan worden per vakgebied in relatie tot de schoolpopulatie, waardoor het lesaanbod nog gerichter kan worden afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerlingen.

De school heeft reeds een ontwikkeltraject ingezet om de leerresultaten op het gebied van begrijpend lezen te verhogen. Hiervoor volgen alle leerkrachten een trainingstraject, waar ook groepsbezoeken en collegiale consultatie een onderdeel van uitmaken. In een later stadium van de schoolplanperiode staat de ontwikkeling van een doorgaande lijn techniek gepland.

De periodieke veiligheidsbeleving van de leerlingen wordt met ingang van schooljaar 2016-2017 jaarlijks uitgevoerd.

De focus van De Drieslag zal blijven liggen op het bieden van een veilige omgeving waarin de leerlingen zo optimaal mogelijk in staat worden gesteld om zich te ontwikkelen. Wij gaan ervan uit dat bovenstaande interventies hieraan gaan bijdragen.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook rkbs "De Drieslag".

Op 27 juni 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleider en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties zijn samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag is er een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren,

waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.